

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นสื่อกลางที่ช่วยให้มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน และก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาการของวิทยาการต่าง ๆ มากมาย ลักษณะทั่วไปของภาษาคือ ระบบการออกเสียง และการเขียนสัญลักษณ์ต่าง ๆ ซึ่งคนในสังคมหนึ่ง ๆ เรียนรู้ ยอมรับและใช้ในระบบเดียวกัน คนที่ใช้ภาษาเดียวกัน สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกันได้อย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง นอกจากนั้นภาษาช่วยให้คนสามารถรวมกันเป็นกลุ่ม และสังคมที่มีแบบแผนมีความร่วมมือกันในกิจกรรมต่าง ๆ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2543 หน้า 104)

ในยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-Long Learning) และยุคสังคมข้อมูลข่าวสารและสนเทศที่ไม่มีพรมแดน ผู้ที่มีความรู้และทักษะในการใช้ภาษาดีย่อมแสวงหาความรู้ได้มากขึ้น ทั้งประโยชน์ในการดำเนินชีวิต ประกอบหน้าที่การงาน และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหนึ่งที่ใช้ในการสื่อสารเป็นภาษาสากล ในเกือบทุกประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย อีกทั้งในชีวิตประจำวันภาษาอังกฤษมีบทบาทในหลายด้าน เช่น หนังสือ เอกสาร ตำรา ข้อมูลทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้สอย อาหารการกิน เครื่องอำนวยความสะดวก และยารักษาโรค เป็นต้น ดังนั้นเด็กไทยทุกคนจึงจำเป็นต้องเรียนรู้และสามารถสื่อสารกับผู้อื่นโดยใช้ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ

แต่เนื่องจากนักเรียนไทยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่แทบจะไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษจึงเป็นการยากที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่ง สุชาติดา ปุญฺย์ (2543 หน้า 2) ได้ให้ทัศนะว่า “สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยเท่าที่ผ่านมานักเรียนส่วนมากฟังภาษาอังกฤษเกือบไม่รู้เรื่อง หลังจากจบการศึกษาชั้นประถมศึกษา พูดภาษาอังกฤษได้น้อย หรือพูดไม่ได้เลย ความสามารถในการอ่าน และทำความเข้าใจเนื้อความอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ความรู้ด้านคำศัพท์น้อย ไม่สามารถเขียนภาษาอังกฤษได้ถูกต้องเหมาะสมกับระดับชั้น” รวมทั้งปัญหาวิชาชีววิทยุในปัจจุบันนับว่ามีความสัมพันธ์ สลับซับซ้อนและรุนแรงขึ้นส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาและต่อคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเยาวชนกว่า 12 ล้านคน ปัญหาการขาดความเข้าใจในรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ปัญหาการใช้เทคโนโลยี ปัญหาการดูแลผู้เรียนที่อยู่ในภาวะเสี่ยง จนถึงหนี้สินครูเป็นตัวอย่างของปัญหาล้วนแต่ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจและขีดความสามารถในการจัดการ

เรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพของครู (ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549 หน้า 5)

จากการศึกษางานวิจัยพบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับ ช่วงชั้นที่ 1-2 มีปัญหาที่เกิดขึ้นมากมาย เช่น ครูสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาอื่นที่ไม่ใช่วิชาเอกภาษาอังกฤษ หรือจบก็เพียงวิชาโทภาษาอังกฤษ นั้นเป็นผลให้ครูยังขาดความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีที่จะเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ รวมทั้งขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียน การสอนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภัสสร คำภุษา (2545: บทคัดย่อ) พบว่า ครูสำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรีวิชาเอกอื่น ๆ มีปัญหาในการสอนภาษาอังกฤษโดยภาพรวมและเป็น รายด้านมากกว่าครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาวิชาเอกหรือวิชาโทภาษาอังกฤษและในงานวิจัยของ พวงหยก ส่องศรี (2541 หน้า 111-112) พบว่าครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีปัญหาในระดับปานกลาง ในด้านต่าง ๆ คือ ด้านเตรียมการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรม จากปัญหาดังกล่าวโดยภาพรวมจึงมีผลกระทบ ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทำให้อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ซึ่งอาจเนื่องมาจากครูขาด เทคนิคการสอน การจัดกิจกรรมไม่ต่อเนื่อง นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนยังคงใช้แบบเดิม กล่าวคือ เน้นการให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษแต่ ไม่ได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษจึงทำให้การเรียนการสอนไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

จึงสรุปได้ว่าสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันที่ครูประสบ อยู่นั้นพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่มีความหลากหลาย กิจกรรมไม่ได้มุ่งเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-Centered) และไม่มีความสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning Style) ขาดสื่อและอุปกรณ์การเรียนที่เหมาะสม จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่ให้ความสนใจ และส่งผลให้การเรียนภาษาอังกฤษในทุกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนใน เกณฑ์ไม่เป็นที่น่าพอใจ อีกทั้งทำให้ผู้เรียนไม่กล้าแสดงออก อายที่จะพูด และไม่อยากเรียนหรือ ทำให้ไม่ชอบภาษาอังกฤษในที่สุด

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนด เป้าหมายและวิสัยทัศน์ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีความคาดหวังว่า เมื่อผู้เรียนเรียน ภาษาต่างประเทศอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษา ผู้เรียนจะมี เจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจใน เรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและ วัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ (กรมวิชาการ, 2545 หน้า 1) ซึ่งสอดคล้องกับ กานต์นารี เขียวพานิช (2547 หน้า 2) ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศเป็นองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ที่จะเสริมพื้นฐานความเป็นมนุษย์และ สร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอัน

พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตรการเรียนภาษาต่างประเทศ จะช่วยให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์ กว้างไกล และเกิดความมั่นใจในการที่จะสื่อสารกับชาวต่างประเทศ รวมทั้งเกิดเจตคติที่ดีต่อ ภาษาและวัฒนธรรมต่างประเทศโดยยังคงความภาคภูมิใจในภาษาและวัฒนธรรม

อย่างไรก็ดีวิธีการที่จะสร้างความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีให้กับครูสอนภาษาอังกฤษได้ ดันั้น ควรเป็นวิธีการเชิงปฏิบัติในสถานการณ์จริง ซึ่งจากรายการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศของเด็กและเยาวชนไทยก้าวสู่มาตรฐานสากลเพื่อใช้ แข่งขันทางวิชาการในเวทีระดับนานาชาติประจำปี 2549 พบว่า การส่งเสริมกิจกรรมเสริม หลักสูตร เพื่อเสริมและพัฒนาความสามารถของเด็กนักเรียนไทยในการใช้ภาษาอังกฤษสู่ มาตรฐานสากล กิจกรรมนิยมมากที่สุด คือ “การจัดค่ายอบรมภาษาอังกฤษ” ตามความคิดเห็น ของคุณอาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 82 (ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิตและยุวดี ภูริโกไทย, 2549, หน้า 36 – 37) ส่วนนโยบายการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของเด็กนักเรียน ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร พบว่า การจัดค่ายอบรมภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 73.5 และร้อยละ 71.6 เป็นความ คิดเห็นของคุณอาจารย์ (ศิริพันธ์ และยุวดี, 2549: 40 – 41) จึงเห็นได้ว่า วิธีการจัดค่ายอบรม ภาษาอังกฤษ เป็นการสอนภาษาที่สามารถทำให้ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้กับผู้เรียนให้สามารถ สื่อสารได้ อีกทั้งทำให้ครูได้มีโอกาสได้ฝึกในสถานการณ์ที่เป็นจริง โดยสร้างสื่อการสอนหรือ กิจกรรมหลาย ๆ รูปแบบ หรือเน้นการปฏิบัติจริง (Practical Approach) ในสถานการณ์ที่เป็น ผู้สอนจริง สามารถใช้ผลการปฏิบัติงานแสดงเป็นผลการเรียนรู้ได้ และนำประสบการณ์ที่ได้รับ ไปพัฒนาตนเอง และการเรียนการสอนในห้องเรียนได้อีกด้วย

จากผลการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจทราบข้อมูลปัญหาและความต้องการเพื่อนำ พัฒนารูปแบบการฝึกอบรมครูสอนภาษาอังกฤษแบบค่ายกิจกรรม อีกทั้งให้ครูผู้สอนเกิด องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ รวมทั้งได้เพิ่มพูน ประสบการณ์ใหม่ ๆ ในการนำไปปรับใช้เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษช่วงชั้นที่ 1-2 ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดผลดีโดยตรงต่อครูผู้สอน นักเรียน สถานศึกษา และประเทศชาติ โดยรวมถึงการให้ครูผู้สอนสามารถจัดฝึกอบรมค่ายภาษาอังกฤษ ให้แก่นักเรียนในแต่ละโรงเรียนได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์เอกสารและบุคคลอันเป็นแนวทางการพัฒนาสร้างรูปแบบ การฝึกอบรมครูสอนภาษาอังกฤษแบบค่ายกิจกรรม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งการวิเคราะห์เอกสารและบุคคลเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนา รูปแบบการฝึกอบรมครูสอนภาษาอังกฤษแบบค่ายกิจกรรม

1. ด้านเนื้อหา

1.1 ศึกษาข้อมูลงานวิจัยระหว่างปี พ.ศ.2545 – 2550 ที่เกี่ยวกับการจัดค่ายกิจกรรมรูปแบบต่างๆ

1.2 ข้อสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นโครงสร้าง (Unstructured Interview)

1.2 ศึกษาปัญหาการเรียนการสอน และความต้องการฝึกอบรมแบบค่ายกิจกรรมของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 1-2

2. ด้านพื้นที่

2.1 ประชากรที่ใช้ คือ ครูสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน จำนวน 764 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถามใช้ในการทดลองเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นครูสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

3. ด้านเวลา คือ ช่วงเวลาที่ดำเนินการ ระหว่างเดือนกันยายน 2550 ถึงเดือนสิงหาคม 2551

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

1. การวิเคราะห์เอกสาร หมายถึง การศึกษาข้อมูลงานวิจัยระหว่างปี พ.ศ.2545 – 2550 ที่เกี่ยวกับการจัดค่ายกิจกรรมรูปแบบต่างๆ และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative Learning)

2. การวิเคราะห์บุคคล หมายถึง

2.1 การศึกษาข้อสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นโครงสร้าง (Unstructured Interview) ของครูกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 1-2

2.2 แบบสอบถามปัญหาที่มีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ช่วงชั้นที่ 1-2 และความต้องการของครูกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 1-2 ที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมครูสอนภาษาอังกฤษแบบค่ายกิจกรรม

3. ครูสอนภาษาอังกฤษ หมายถึง ผู้สอนภาษาอังกฤษช่วงชั้นที่ 1-2 (ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) ที่ไม่จบวุฒิปริญญาตรีวิชาเอกภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 -

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางแก่นักเรียน ครู ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา ได้รับทราบสภาพเป็นจริงปัจจุบันของครูที่มีต่อการสอนภาษาอังกฤษช่วงชั้นที่ 1-2 ในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

2. นำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนกลุ่มการเรียนรู้สาระ
ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับช่วงชั้นที่ 1-2 ในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมครูสอนภาษาอังกฤษแบบ
ค่ายกิจกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY